

Continua havent-hi censura en les Falles?

Joaquim Requena Piles

Les falles durant molts anys han estat en el punt de mira de la censura. Una censura persecutòria i maligna que ha volgut acabar amb l'objectiu fonamental de les falles, com és la crítica i denúncia de tot allò que s'ha considerat injust i nefast per a la societat o simplement buscant un somriure a partir de personatges populars sense cap ànim d'ofensa. He dit bé, ha volgut acabar, perquè de fet no ho aconseguí quasi mai. Si la censura era contra alguna escena o ninot, es llevava quan convenia i es tornava a posar quan ja havia passat el perill, i si la censura era contra els cartellets que contenia el monument, no es col·locaven. Els mateixos fallers s'encarregaven d'emprar una de les eines més enriquidores que sempre hem tingut, com és la parla, i feien que el missatge censurat fóra més comentat i divulgat que tots els restants.

El cas és que hui en dia tot este assumpte es comenta com una pura anècdota, que fins i tot provoca somriures i comentaris burlescos, però, certament, els que ho han viscut en el seu moment hauran experimentat una sensació d'impotència i falta de llibertat que seria molt difícil d'explicar i entendre.

I ara, ben entrats en el segle XXI, pensem que ja no hi ha censura en les falles? Que ja podem actuar amb tota llibertat per a fer i desfer en el món de les Falles i gaudir de la festa en totes les seues dimensions? És evident que la majoria dirà que sí, que aquella etapa no té res a veure amb la que estem vivint actualment. I fins i tot hi haurà gent que preguntarà per què estem parlant de censura si es veuen coses molt atrevides en els monuments fallers que no s'hi havien vist fins ara.

Evidentment, hi ha raons per a pensar així, però, si analitzem amb deteniment i reflexionem profundament sobre la realitat de les falles en l'any present, podem trobar-nos situacions que fan pensar que en el món faller continua havent-hi censura. És possible que esta no vaja referida al mateix monument faller o a la crítica que conté. Però n'hi ha encara.

No seria just pensar que totes les autoritats i càrrecs públics d'anys arrere eren uns irresponsables empedreïts, però el canvi que ens ha tocat viure en estos últims anys ens fa pensar que sí que ho eren. Les limitacions que ens han imposat en la qüestió dels focs d'artifici, amb normatives i més normatives, és un exemple clar d'este pensament. No discutirem sobre la seguretat ciutadana. Cap festa mereix ni un sol cas d'accident i molt menys, que alguna persona resulte danyada, però hi

ha valors com el respecte, la tolerància i la comprensió, que es podien haver tingut en compte a l'hora de redactar les noves legislacions, buscant alternatives concretes que ens facen esborrar de la nostra ment sensacions de prohibició, persecució i censura, provocades per les decisions dels governs actuals. Resulta inquietant i més que preocupant, la responsabilitat que dia a dia van adquirint els mateixos presidents. Les notícies referents a assumptes judicials, on els protagonistes són els presidents de falla, ens semblen injustes i gens respectuoses per a unes persones que, per valentia i amor a la festa, es posen davant un col·lectiu de fallers i falleres que només desitgen que un barri del seu poble o ciutat pugui gaudir de les falles, com a símbol de festa i tradició.

Però n'hi ha més. Els casals fallers són un altre exemple de falta de sensibilitat de les autoritats pel que fa al món faller. Per què els ajuntaments no poden oferir tots els seus servicis municipals per a adequar els casals a la normativa vigent? No es pretén canviar el casal per un palau. No és l'objectiu, aconseguir un casal de cinc estrelles. El que els fallers volen és un local digne per a fer vida fallera i treballar cada dia pel bé de la festa. Moltes vegades, es fan reformes, que no aconsegueixen abastar totes les exigències que marca la llei, altres vegades, es fan obres que superen de molt els mínims requerits, i en tot cas, per falta d'acompanyament i assessorament que caldria vindre del mateix ajuntament, les comissions s'enfronten a uns pagaments que sempre perjudiquen la festa, perquè quasi tot el volum del pressupost va a parar a les reformes del casal.

Més d'un preguntarà on està la censura en este cas. Efectivament, mirant-ho des d'eixe angle cal pensar que no n'hi ha, però, d'alguna forma, no facilitar la iniciativa de la reforma del casal segons marca la llei ni donar-hi suport, sí que es pot interpretar com un obstacle o «censura» a la voluntat de la comissió de tindre un casal dins la legalitat vigent.

Sempre que parlem de censura, tenim el que la pateix i l'autoritat que la imposa segons marca la llei. Però, en la censura que volem presentar a continuació, les dos parts són les mateixes. Açò pot resultar una mica confús, però té la seua explicació: quan parlem de falles, parlem de treball i de festa. El treball està garantit per l'esforç i la generositat dels fallers i les falleres que, emprant hores de descans i oci, fan possible que les Falles siguen protagonistes quasi tots els dies de l'any i no sols els quatre que tenen en ment els que no coneixen en profunditat esta festa tan singular. Però què passa amb la festa? Realment, la potenciem en el seu màxim esplendor? La vivim els fallers com mereixem? Gaudim de les Falles sense inquietuds, sense patiment? És clar que no!

I qui són els responsables de esta situació? Evidentment, nosaltres mateixos, tots els fallers que de forma involuntària, estem «censurant» el dret a una diversió que mereixem sens dubte. I com ho fem? Molt fàcilment, posant normes i més normes a totes les activitats que programem. Cada any apareixen noves normes, i què significa açò? Falta de llibertat. Impossibilitat de fer el que es vulga sense perdre l'opció de competir. Els fallers ens caracteritzem per la capacitat de creació i l'esperit d'iniciativa, i cada vegada tenim menys opcions per a manifestar-ho. I és que a poc a poc tots els concursos estan dirigits i manipulats de tal forma que no es pot aportar res de nou i precisament minva eixa creativitat de la qual parlàvem. Però no acaba ací la censura a la llibertat que tant hem reclamat i reclamem. Perquè l'apartat de les penalitzacions, de les sancions o de les desqualificacions, és un maldecap tan present en tot el que fem, que no ens dóna temps a gaudir dels actes que preparem amb tant de treball i sacrifici. Quina pena!

Els jurats són o cal que siguen persones qualificades en la matèria de la qual tracta cada tipus de concurs. No necessiten tanta normativa. Estem, fins i tot, censurant la tasca dels mateixos jurats. Deixem que ells valoren cada participació i atorguen els premis de la forma que creguen que és la millor. Moltes vegades, i estem convençuts d'açò, els jurats han dictaminat segons els seues criteris i no han fet massa cas de les regles indicades pels organitzadors, perquè ells són els que han de prendre la iniciativa i en ells està la responsabilitat de fer justícia en l'adjudicació dels premis corresponents.

I on ens porta tanta reglamentació? A un altre tipus de censura. Una censura a les bones relacions entre les diferents comissions, que, com a conseqüència de tantes condicions, poden cometre més d'un error i, per la sanció que poden rebre, provoca entre estes una quimera i un sentiment de venjança que evidentment no facilita l'esperit de germanor i bones relacions que persegueix la festa de les Falles. Respecte i tolerància; quines paraules més boniques! Apliquem-nos-les en tots nosaltres i d'esta forma estarem censurat la desconfiança, els mals rotllos i la falta d'estima entre totes les comissions falleres. Reivindiquem la llibertat i el bon gust en totes les nostres actuacions i no permetrem que ens tallen la creativitat i el goig de participar-hi. Que el temor no siga la constant en tot el que fem, sinó tot el contrari. Treballem tot el que calga, però arrepleguem el premi de la diversió, que les Falles són festa i els fallers també la necessitem. No la censurem, per favor! Que no mai més puguem dir que per culpa dels fallers, en les Falles continua havent-hi CENSURA!